TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20768
Tarih : 22.10.2026

10/4847

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adana Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesi ile Suluca Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinde yaşandığı bildirilen tecrit, sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi, ağız içi arama ve kelepçeli muayene dayatması, kötü muamele, yayınlara erişimin kısıtlanması, sosyal faaliyetlerin sınırlandırılması ve tahliye süreçlerindeki keyfilik iddialarının bütünlüklü biçimde araştırılması gerekmektedir. İHD Adana Şubesi ile ÖHD Adana Temsilciliğinin 16 Ekim 2026 tarihli raporu ve 9 Ekim 2026'da mahpuslarla gerçekleştirdiğim görüşmelerde aktarılanlar, bu ihlallerin münferit olaylar olarak ele alınamayacağına ve hapishane yönetimlerinin uygulamaları ile denetim mekanizmalarının incelenmesi gerektiğine işaret etmektedir. Mahpusların yaşam ve sağlık haklarının korunması, insan onurunu zedeleyen uygulamaların sona erdirilmesi, iddiaların bağımsız biçimde araştırılması ve sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Baktin
Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Adana Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesi ile Suluca Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinde mahpusların temel haklarına ilişkin aktarımlar, güvenlik ve disiplin gerekçeleriyle uygulanan infaz rejiminin tecrit, hak kısıtlaması ve insan onurunu zedeleyen uygulamalar üzerinden işleyip işlemediğinin araştırılmasını zorunlu kılmaktadır. İnsan Hakları Derneği (İHD) Adana Şubesi ile Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Adana Temsilciliğinin hazırladığı, Temmuz, Ağustos ve Eylül 2026 dönemini kapsayan hapishanelerdeki hak ihlalleri raporu, 16 Ekim 2026 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Raporda Suluca'daki yüksek güvenlikli hapishane ile Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesinde tecrit, sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi, kötü muamele iddiaları, beslenme ve hijyen sorunları, sosyal faaliyetlerin kısıtlanması ve tahliye süreçlerine ilişkin sorunlar gündeme getirilmiştir.

DEM Parti Hakkâri Milletvekili olarak 9 Ekim 2026 tarihinde Kürkçüler ve Suluca hapishanelerinde mahpuslarla yaptığım görüşmelerde aktarılanlar, raporda dile getirilen kaygıları somutlaştırmaktadır. Kürkçüler'de mahpuslar, Sayın Abdullah Öcalan'ın özgürlüğüne ilişkin sloganlar nedeniyle iletişim cezaları aldıklarını, kategorize edilerek ayrı bloklarda tutulduklarını ve sohbet ile spor faaliyetlerinin toplu etkinlikler olmaktan çıkarılarak tek başına avluya çıkma biçiminde uygulandığını belirtmiştir. IŞİD/DAİŞ üyeleriyle aynı odada aile görüşmesi yapmaya zorlandıkları, zaman zaman bu kişiler üzerinden politik mahpuslara yönelik tehditlerin yaşandığı ve bazı görevlilerin şovenist tutumlarına hapishane yönetiminin kayıtsız kaldığı da tarafıma aktarılmıştır. Suluca'da ise politik mahpusların adli mahpuslarla aynı katlarda tutulduğu, tehdit şikâyetlerinin dikkate alınmadığı ve barış ile demokratik toplum sürecine uygun bir yaklaşım geliştirilmediği ifade edilmiştir.

Mahpuslar, hapishane yönetiminin tecrit ve insanlık dışı uygulamaları dayattığını, psikolog ve sosyologların bu yaklaşımı sürdürdüğünü, yer değişikliği ve güvenlik taleplerinin karşılanmadığını aktarmıştır. Bu tablo, hak ihlallerinin münferit uygulamalardan değil, hapishane yönetiminin yaklaşımından kaynaklandığına işaret etmektedir.

Sağlık hakkına erişim bakımından aktarımlar özellikle ağırdır. Mahpuslar, hastane girişinde ağız içi arama ve kelepçeli muayene dayatması nedeniyle sevklere gitmediklerini; karaciğer hastası bir mahpusun yaklaşık beş yıldır, üç ayda bir yapılması gereken kontrollerine erişemediğini bildirmiştir. İHD-ÖHD raporunda iki hapishanede 38 hasta mahpus bulunduğu, ağız içi arama dayatması nedeniyle tedavi ve sevklerin engellendiği belirtilmektedir.

Savaş Geçirgen'in hastane sevki sırasında tehdit edildiği, ters kelepçeye ve fiziksel şiddet girişimine maruz kaldığı yönündeki beyanı karşısında, üç haftadır soruşturma açılmadığının aktarılması da ciddi kaygı yaratmaktadır.

Suluca'da mahpusların günün yaklaşık 23 saatini tek kişilik hücrelerde geçirdiği ve yalnızca bir saat havalandırmaya çıkabildiği yönündeki iddialar ile yakın dönemde bir mahpusun yaşamına son verdiğine ilişkin rapor aktarımı, tecrit rejiminin ruhsal ve bedensel sonuçlarının bağımsız biçimde araştırılmasını gerektirmektedir.

Kitap kotaları, "Demokratik Komünal Toplum Manifestosu" adlı kitaba el konulduğu iddiası, Demokratik Modernite'nin son üç sayısının verilmemesi, Evrensel ve Yeni Yaşam gazetelerine erişimin kısıtlanması; yetersiz yemek, içme suyuna erişimde kota ve hijyen sorunları da mahpusların yaşam koşullarını ağırlaştırmaktadır. Sohbet, spor ve atölye faaliyetlerinin sınırlandırılması ile Gözlem ve Sınıflandırma Kurullarının keyfî kararlarla tahliyeleri geciktirdiği yönündeki iddialar ayrıca açıklığa kavuşturulmalıdır.

Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesi, 17'nci maddesindeki kötü muamele yasağı, 56'ncı maddesindeki sağlık hakkına ilişkin devlet yükümlülükleri ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin insan onurunun korunmasını gerektirir. Hapishanelerde güvenlik, sağlık hakkının, insan onurunun ve temel özgürlüklerin askıya alınmasının gerekçesi olamaz. Demokratik çözüm ve toplumsal barış yönündeki beklentilerin güçlendiği bir dönemde, politik mahpuslara yönelik ayrımcı ve dışlayıcı uygulama iddialarının araştırılması; hak ihlallerinin giderilmesi, sorumluların açığa çıkarılması ve bağımsız denetimin sağlanması demokratik hukuk devletinin gereğidir.

Mahpusların yaşam ve sağlık haklarının korunması, insan onurunu zedeleyen uygulamaların sona erdirilmesi, iddiaların bağımsız biçimde araştırılması ve sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	